

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 51

1076 Sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi, 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 5 nci Maddesinin Değiştirilmesi, 77 ve 78 nci Maddelerine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkındaki Kanun Tasarısı ve Milli Savunma Komisyonu Raporu.
(1/15)

TC

Başbakanlık

14 . 10 . 1980

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-527/06796

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 13.10.1980 tarihinde kararlaştırılan «1076 sayılı Yedeksubay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 nci Maddesinin Değiştirilmesi, 77 ve 78 nci Maddelerine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğinin yapılmasını müsaadelerine saygılarımla arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Silahlı Kuvvetlerin yedeksubay ihtiyacı önceden tespit edilen kadrolara göre belirlenir. Yedeksubaylık hakkını kazananların kadro ihtiyacından fazla olması, yedeksubay kaynağının birikmesine yol açmaktadır. Hazırlanan bu tasarı ile yedeksubay kaynağı Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacına göre tanzim edilmekte ve birikim önlenmektedir.

Tasarı ile, 1076 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi değiştirilerek dört yıl ve daha fazla süreli fakülte, akademi ve yüksekokul ve dengi okul mezunlarına yedeksubay olabılme hakkı tanınmakta, ancak bunlar arasından isteklilerin erbaş - er olarak yükümlülüklerini yerine getirebilecekleri ayrıca, seçilemeyerek erbaş - er olanlar da dahil bu gibilerin yedeksubayların hizmet sürelerinin yarısı kadar hizmet yapacakları esası benimsenmektedir.

İsteklilerin, yedeksubay ihtiyacından fazla veya az oluşuna göre Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacının ne şekilde sağlanacağı tespit edilmiştir.

Tasarı ile, 1076 sayılı Kanuna bir geçici madde eklenerek, 10 . 7 . 1974 tarih ve 1833 sayılı Kanunla eritilen yedeksubay birikiminden sonra, kaynaktaki fazlalık sebebiyle yeniden oluşan yedeksubay birikiminin eritilmesi ve bir daha böyle bir birikimle karşılaşılması amaçlanmıştır.

Hali hazırda mevcut yedeksubay adayı durumundaki yükümlüler hakkında, bu kanunun uygulanması ile kazanılmış haklarının ihlali söz konusu edilemeyecektir.

Zira, gerek öğretimde ve gerekse uygulamada kazanılmış hak; kişiselleşmiş ve ilgiliye maledilmiş bir hak olarak kabul edilmekte ve idare hukukunda da, genel düzenleyici mahiyetteki hukuk kuralları, kişisel bir işleme tabi tutularak, ferdileştirilmedikçe, kazanılmış bir hakkın varlığından bahsedilemeyeceği ifade edilmektedir.

Kazanılmış hak kavramının bu muhtevası sebebiyle, yedeksubay aday adayı olan yükümlüler mevcut kanuna göre yedek subay statüsünü kazanamamış olduklarından, bunların çıkarılacak yeni bir kanunun hükümlerine tabi tutulmaları kazanılmış hak kavramına aykırı olmayacaktır.

Yedek subay aday adayları hakkında yapılması düşünülen bu düzenleme sebebiyle 1111 sayılı Askerlik Kanununda da birtakım düzenlemelere gidilmesi zorunluluğu doğduğundan tasarı ile, anılan kanunun muvazaflık hizmetini düzenleyen 5 nci maddesinin değiştirilmesi cihetine gidilerek, 1076 sayılı Kanuna tabi olup da yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getirmek isteyenlerin hizmet sürelerinin aynı celbe tabi yedek subaylar için belirtilen sürelerin yarısı kadar olacağı esas getirilmiş, gerek izin süreleri ve gerekse sıhhi izin süreleri yönünden ilgili maddelere fıkralar eklenerek uygulamaya açıklık getirilmeye çalışılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — Tasarının birinci maddesi ile 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 3 ncu maddesi değiştirilmektedir.

Bu madde ile; Silahlı Kuvvetlerin yedek subay ihtiyacı her celp yılından evvel müteakip yıl için tespit edilecek ve bu miktar silah altına alınacaktır.

Yeni düzenleme ile, kaynakta birikimi önlemek için 4 yıldan az süreli öğretim kurumlarından mezun olanların yedek subay olabilmeleri imkânı kaldırılmaktadır.

Ancak, dört yıl ve daha fazla süreli Fakülte, Akademi ve Yüksekokullar ile bunların dengi olduğu Millî Eğitim Bakanlığınca kabul edilen öğrenim kurumu mezunları, sağlık durumları itibariyle de elverişli iseler yedek subay aday adayı olabileceklerdir.

Bunlardan istekliler, yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getirebilecekleri gibi, yönetmelikte saptanacak esaslara göre değerlendirmede yedek subay adayı olarak seçilemeyenler de yükümlülüklerini erbaş - er olarak ve fakat aynı celbe tabi yedek subayların hizmet sürelerinin yarısı kadar hizmet yaparak yerine getireceklerdir. Bu uygulama ile yedek subay olma isteğinin belli bir ölçüde azalacağı düşünülmektedir.

İsteklilerin ayrılmasından sonra da, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacından fazla yükümlü bulunması halinde, bunlar arasından yeteri kadarı Yönetmelik esaslarına göre seçilerek yedek subay olacaklar, geriye kalanı da yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getireceklerdir.

İsteklilerin ayrılmasından sonra geriye kalanlar, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacını karşılamaya yetmediği takdirde ise, bu defa erbaş - er olarak yükümlülüklerini yerine getirmek isteyenler arasından ihtiyaca yetecek miktarı Yönetmelik esaslarına göre seçileceklerdir.

Ayrıca, getirilen bir düzenleme ile, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan meslek ve vasıflara haiz olanların mevcudun ihtiyaçtan az olması halinde, bunların isteklerine bakılmaksızın yedek subay adayı olarak ayrılacakları ve seçime de tabi tutulmayacakları esas benimsenmiştir.

Madde ile, yedek subayların hizmet süreleri ile yetiştirme ve kıtada geçecek süreleri düzenlenirken, gerektiğinde de Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulunca bu sürelerin uzatılıp, kısaltılabileceğine işaret edilerek uygulamaya esneklik getirilmiştir.

Madde 2. — Tasarının bu maddesi ile 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa geçici 6 ncı madde eklenmektedir.

Bu madde ile, genel gerekçede de değinildiği üzere mevcut birikimin eritilmesi ve bu eritmede de yeni yasa hükümlerinin uygulanması amaçlanmaktadır. Diğer bir ifade ile 1833 sayılı Kanundan sonraki uygulama sebebiyle kaynak fazlası olarak biriken yedek subay aday adayları hakkında da uygulamaya gidilerek Yönetmelikte tespit edilecek esaslara göre seçime tabi tutulacaklardır.

Madde 3. — Tasarının bu maddesi ile 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 nci maddesi değiştirilmektedir.

Bu değişiklikle, muvazaflık hizmeti bakımından gerek istekleriyle ve gerekse seçimi kazanamayarak erbaş - er olarak yükümlülüklerini yerine getiren mükelleflerin hizmet sürelerinin, aynı celbe tabi yedek subayların hizmet sürelerinin, yarısı kadar olacağı kabul edilmiştir.

Madde 4. — Bu madde ile 1111 sayılı Askerlik Kanununun 77 nci maddesine bir fıkra eklenmektedir.

Anılan Kanunun 77 nci maddesi, izin süreleri ile ilgilidir. Yedek subay aday adaylığından erbaş - er statüsüne geçirilenler hizmet süreleri yönünden de diğer erbaşlardan ayrı bir statüye tabi tutulduklarından, bu gibilere uygulanacak izin sürelerinin de ayrı bir fıkra halinde aynı maddede gösterilmesi suretiyle, uygulamada doğabilecek ihtilaflar önlenmiştir.

Madde 5. — Tasarının bu maddesi ile de 1111 sayılı Askerlik Kanununun 78 nci maddesine bir fıkra eklenmektedir.

Eklenen bu fıkra ile, yedek subay statüsünden erbaş - er statüsüne geçirilen yükümlüler hakkındaki hava değişimi sürelerinin, en çok 1,5 aylık bölümünün muvazzaf hizmetten sayılacağı belirtilerek, uygulamaya açıklık getirilmiştir.

Madde 6. — Yürürlükle ilgilidir.

Madde 7. — Yürütme ile ilgilidir.

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Milli Savunma Komisyonu

Esas No. : 1/15

Karar No. : 5

3 . 11 . 1980

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 3 ncü maddesinin değiştirilmesi ve bu Kanuna bir geçici madde eklenmesi, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 nci maddesinin değiştirilmesi, 77 ve 78 nci maddelerine birer fıkra eklenmesi hakkındaki Kanun tasarısı, Komisyonumuzda görüşüldü.

Yapılan görüşme sonunda Tasarının tümü benimsendi ve maddelerin görüşülmesine geçildi.

Tasarının çerçeve birinci maddesinde düzenlenen 1076 sayılı Kanunun 3 ncü madde (b) bendine; Fakülte, Akademi ve Yüksekokullar ibarelerinden sonra «Enstitüler» ibaresinin de eklenmesinin,

Aynı madde (c) bendinin 2 sayılı alt bendine, seçim için çağırılan yükümlülerin, mazeretsiz seçime katılmamaları halinde erbaş - er olarak yükümlülüklerini yerine getireceklerini ifade için, yeni bir fıkra ilavesinin,

(c) bendi 3 ncü alt bendinde de yönetmeliğe atıf yapılması nedeniyle, yönetmeliğe ilişkin düzenlemenin 2 ncü alt bent yerine 3 ncü alt bentden sonraya alınmasının,

Aynı madde (e) bendinin, seçim sonucunda yedek subay adaylığını kazananların askerlik hizmetlerinin ancak, eğitim - öğretim için askerlik şubelerinden sevkleri ile başlayacağına işaret edilebilmesi için ayrı bir düzenlemeye gidilmesinin,

Yedek subayların yetiştirilme ve hizmet sürelerine ilişkin düzenlemenin, karışıklığa meydan vermemesi için (f) fıkrası olarak ayrıca düzenlenmesinin,

Tasarının çerçeve 2 nci maddesi ile düzenlenen metin yerine; 1076 sayılı Kanuna tabi yükümlülerin celp ve sevkleri ile buna ilişkin işlemler hakkındaki diğer hususların Türkiye Radyoları ve Televizyonu aracılığıyla ilan edileceği ve bu duyurunun tebliğ mahiyetinde olacağına dair yeni bir metin getirilerek, uygulamaya kolaylık ve çabukluk getirilmesinin,

Halen mevcut yedek subay birikimi için tasarı ile getirilen geçici madde yerine düzenlenen yeni geçici madde ile de; 1833 sayılı Kanunla yapılan eski uygulamadan esinlenerek birikimin eritilmesi yoluna gidilmesi ve bu eritmenin esas ve usullerinin gösterilmesinin;

Erbaş ve erlerin muvazzafluk hizmet süresine ilişkin 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5 nci maddesine açıklık getirmek maksadıyla yeni bir düzenlemeye gidilerek, seçim sonucunda yedek subay adayı olamayanlarla, makbul bir özürü olmaksızın seçime katılmayanların kendi istekleri ile erbaş - er olanlardan dört ay fazla hizmet yapacaklarına işaret edilmesinin,

Tasarının çerçeve 4 ncü maddesiyle getirilen, 77 nci maddeye fıkra ilavesi yerine anılan maddenin günün gelişen ve değişen koşullarına uygun olarak yeniden düzenlenmesinin,

Yapılan bu değişiklikler nedeniyle Tasarının başlığının da değiştirilmesinin,

Uygun olacağı görüşü ile, Komisyonumuzca düzenlenen metin ve raporumuz Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
İsmet ONUR
Hâkim Albay

Üye
Hüseyin İŞLER
Per. Kd. Alb.
M. S. B. Asal D. Bşk. lığı
Er İşlem Şb. Md.

Üye
Ersin ESEROL
Hâkim Yarbay

Üye
M. Tevfik ODMAN
Deniz Hâk. Ön. Yzb.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1076 Sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesi, 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 5 nci Maddesinin Değiştirilmesi, 77 ve 78 nci Maddelerine Birer Fıkra Eklenmesi Hakkındaki Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 6 . 6 . 1927 tarih ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 27 . 7 . 1970 tarih ve 1316 sayılı Kanunla değişik 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 3. — a) Her celp yılından evvel müteakip yıl Silahlı Kuvvetlerin subay sınıflarına göre yedek subay ihtiyacı Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca tespit edilir.

b) Dört yıl ve daha fazla süreli Fakülte, Akademi ve Yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığınca bunların dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunlarından Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliği esasları uyarınca, askerliğe elverişli olanların, askerlik kararları alınır.

c) (b) fıkrasına göre, Askerlik Kararı aldırılan yükümlüler, Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaç duyduğu yedek subay miktarından fazla iseler :

1. İstekliler, yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getirebilirler.

2. İsteklilerin ayrılmasından sonra, ihtiyaçtan fazla yükümlü var ise; Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı bunların arasından seçilerek saptanır. İhtiyaçtan fazla olanlar erbaş - er olarak mükellefiyet hizmetini yaparlar.

Seçimin yapılma esasları ve şekli ile celp usulleri bu konulara ilişkin olarak çıkarılacak yönetmelikte saptanır .

3. İsteklilerin ayrılmasından sonra, geriye kalan yükümlü miktarı, Silahlı Kuvvetlerin yedek subay ihtiyacını karşılamaz ise; erbaş - er olarak hizmet yapmak isteyenler arasından yönetmelik esaslarına göre seçimle yedek subay ihtiyacı karşılanır.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

1076 Sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesi ve Bu Kanuna Bir Ek ve Bir Geçici Madde Eklenmesi, 1111 Sayılı Askerlik Kanununun 5 ve 77 nci Maddelerinin Değiştirilmesi, 78 nci Maddesine Bir Fıkra Eklenmesi Hakkında Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 16 . 6 . 1927 tarih ve 1076 sayılı Yedek Subaylar ve Yedek Askeri Memurlar Kanununun 27 . 7 . 1970 tarih ve 1316 sayılı Kanunla değişik 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 3. — a) Her celp yılından evvel müteakip yıl Silahlı Kuvvetlerin subay sınıflarına göre yedek subay ihtiyacı Genelkurmay Başkanlığının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca tespit edilir.

b) Dört yıl ve daha fazla süreli Fakülte, Akademi, Yüksekokul ve Enstitüler ile Millî Eğitim Bakanlığınca bunların dengi olduğu kabul edilen yurt dışı öğrenim kurumu mezunu olup da Türk Silahlı Kuvvetleri Sağlık Yeteneği Yönetmeliğine göre askerliğe elverişli olanlar arasından, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı kadar yedek subay adayı (c) ve (d) bendleri esaslarına göre ayrılır.

c) Yükümlüler, Silahlı Kuvvetlerin ihtiyaç duyduğu yedek subay miktarından fazla ise;

1. İstekliler, yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getirebilirler.

2. İsteklilerin ayrılmasından sonra kalan yükümlüler ihtiyaçtan fazla ise; Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı bunların arasından seçilerek saptanır.

Seçilmedikleri için ihtiyaç fazlası olanlar ile makbul bir özürü olmaksızın seçime katılmayanlar, yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getirirler.

3. İsteklilerin ayrılmasından sonra, kalan yükümlü miktarı, Silahlı Kuvvetlerin yedek subay ihtiyacını karşılamadığı takdirde; erbaş - er olarak hizmet yapmak isteyenler arasından seçimle yedek subay ihtiyacı karşılanır.

Seçimin şekli ve yapılma esasları ile celp usulleri, bu konulara ilişkin olarak çıkarılacak yönetmelikte saptanır.

(Hükümetin Teklifi)

d) Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan meslek ve vasıfları haiz olanların mevcudu, ihtiyaçtan az olduğu takdirde; bunlar hakkında (1) bend hükmü uygulanmaz ve seçime de tabi tutulmadan yedek subay adayı olarak ayrılırlar.

e) Yedek subaylık hizmeti süresi (18) aydır. Bu sürenin (6) ayı yedek subay yetiştirilmekle (12) ayı da subay olarak atandıkları kıta veya kurumlar da geçer.

Yedek subayların yetiştirme ve hizmet süreleri Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulunca uzatılabilir ve kısaltılabilir. Barışta, hizmet süresi on iki aya kadar indirilebilir. Uzatma halinde ise, bu süreler yaş haddinin sonundan iki kat düşülür.

f) Muvazzaflık hizmetini yapmadıkça bu kanunun tespit ettiği esaslar dışında hiçbir Yüksek Öğrenim mezunu askerlik çağından çıkarılamaz.

g) Yedek subaylardan hastalananlar, muvazzaf subay emsalleri gibi izin süresine tabi tutulurlar. Sıhhi izin süresini tamamlayanlar terhis edilirler. Ancak, sıhhi izin süresini tamamlamadan (faal hizmet yapabilir) raporu alanlar, emsalleri terhis edilse dahi altı ay hizmet müddetini doldurmadıkça terhis edilmezler.

MADDE 2. — 6 . 6 . 1927 tarih ve 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa aşağıdaki geçici madde (6) eklenmiştir.

(Milli Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

d) Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan meslek ve vasıfları haiz olanların mevcudu, ihtiyaçtan az olduğu takdirde; bunlar hakkında (c) bendi hükmü uygulanmaz ve seçime de tabi tutulmadan yedek subay adayı olarak ayrılırlar.

e) Yedek subay adayı yükümlülerin askerlik hizmetleri, eğitim - öğretim için Askerlik Şubelerinden sevkleri ile başlar.

f) Yedek subayların hizmet süreleri onsekiz aydır. Bu sürenin altı ayı yedek subay yetiştirilmekle oniki ayı da subay olarak atandıkları kıta ve kurumlarda geçer. Yedek subay yetiştirme süresi Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulunca uzatılabilir ve kısaltılabilir.

Yedek subayların hizmet süreleri Genelkurmay Başkanının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile lüzumu kadar uzatılabilir. Bu uzatılan süreler yaş haddinin sonundan iki kat düşülür.

Yedek subayların hizmet süreleri barışta Genelkurmay Başkanının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile oniki aya kadar indirilebilir.

g) Muvazzaflık hizmetini yapmadıkça, 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile bu Kanunun tespit ettiği esaslar dışında hiç bir yüksek öğrenim mezunu askerlik çağından çıkarılamaz.

h) Yedek subaylardan hastalananlar, muvazzaf subay emsalleri gibi izin süresine tabi tutulurlar. Sıhhi izin süresini tamamlayanlar terhis edilirler. Ancak, sıhhi izin süresini tamamlamadan «Faal Hizmet Yapabilir» raporu alanlar, emsalleri terhis edilse dahi altı ay hizmet müddetini doldurmadıkça terhis edilmezler.

MADDE 2. — 16 . 6 . 1927 Tarih ve 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa aşağıdaki madde, Ek Madde 6 olarak eklenmiştir.

(Hükümetin Teklifi)

GEÇİCİ MADDE 6. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 2 yıl ve daha fazla süreli yüksek- okul mezunu olan yedek subay aday adayları da bu kanun hükümlerine göre seçime tabi tutulurlar.

MADDE 3. — 21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 27 . 7 . 1970 tarih ve 1315 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Erbaş ve erler için muvazaflık hizmet süresi; Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığında yirmi aydır. Ancak, 1076 sayılı Kanun hükmüne tabi yükümlülerden, bu yükümlülüklerini Kanunun 3 ncu maddesine göre erbaş ve er olarak yerine getireceklerin hizmet süreleri ise aynı celp ve tabi yedek subaylar için belirtilen sürelerin yarısı kadardır. Şu kadar ki bu gibiler 6 ay hizmet etmedikçe terhis edilmezler.

Bu hizmetler askerlik şubasından sevk tarihinden başlar. Belirtilen sürelerden fazla askerlik yapanların fazla hizmetleri, askerlik çağının sonundan iki kat olarak düşülür.

Bu kanunun tespit ettiği esaslar dışında veya muvazaflık hizmetini yapmadıkça hiçbir fert askerlik çağından çıkarılamaz.

(Milli Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

EK MADDE 6. — Bu Kanuna tabi yükümlülerin celp ve sevkleri ile buna ilişkin işlemlerine ait diğer hususlar, Türkiye Radyoları ve Televizyonu aracılığıyla ilan edilmek suretiyle duyurulur. Bu duyuru yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

MADDE 3. — 16 . 6 . 1927 tarih ve 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa aşağıdaki Geçici Madde (6) eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Silahlı Kuvvetlerin ihtiyacı olan meslek ve vasıfları haiz olanlar hakkındaki 3 ncu madde (d) bendi hükmü saklı kalmak şartıyla, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce yurt içi veya yurt dışı yükseköğrenim kurumu mezunlarından askerliğine karar aldırılmış olanlar er olarak askere sevk edilir ve dört aylık temel askerlik eğitimini müteakip terhis edilirler.

31 Ekim 1980 Tarihi ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih arasında yükseköğrenim kurumlarından mezun olup da henüz askerlik kararı aldırılmamış yükümlüler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir ay içerisinde yetkili kurumlara müracaat ederek haklarında askerlik kararı aldıkları takdirde, bu madde kapsamına girerler.

Dört aylık askerlik yükümlülüğünü yerine getirmiş olanlardan yedek subay olmak isteyenler, bu Kanunun 3 ncu maddesine göre seçilirler ve Genelkurmay Başkanlığının tespit edeceği ihtiyaca göre ve uygun göreceği zamanlarda noksan kalan eğitimlerini tamamlayıp başarı gösterenler yedek subay olurlar ve emsalleri gibi terhis edilirler.

Dört aylık temel askerlik eğitimine tabi olanların hava değişikliği sürelerinin ancak bir aya kadar (dahil) olan kısmı muvazaf hizmetlerinden sayılır.

Yükümlülerden, genel ve katma bütçeli idarelerle, belediye ve özel idarelerde ve kamu iktisadi teşebbüsleri, teşekkülleri ve müesseselerinde maaşlı veya sözleşmeli veya yevmiyeli veya ücretli olarak görevli bulunanlar ile bu görevlerde aday olarak bulunanlar, temel askerlik eğitimi süresince, maaşsız veya ücretsiz veya yevmiyesiz izinli sayılırlar.

Er olarak terhis edilen yükümlülerin arta kalan muvazaf hizmet süreleri, yedeğe ayrıldıktan sonra yaş haddine iki kat olarak eklenir.

(Hükümetin Teklifi)

MADDE 4. — 21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 4 . 4 . 1929 tarih ve 1413 sayılı Kanunla değişik 77 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

MADDE 77. — .....

Yedek subay aday adaylığından, erbaş - er statüsüne geçirilene temel eğitimden sonraki hizmet süreleri içinde bir ay izin verir.

MADDE 5. — 21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 4 . 4 . 1929 tarih ve 1413 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

MADDE 78. — .....

Yedek subay aday adaylığından, erbaş - er statüsüne geçirilenlerin alacakları hava değişiminin ancak 1,5 aya kadar (dahil) olan kısmı muvazzaf hizmetlerinden sayılır.

(Milli Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

Bu maddeye tabi yükümlülerin celp ve sevkleriyle buna ilişkin işlemlerine ait diğer hususlar Türkiye Radyoları ve Televizyonu aracılığı ile ilan edilmek suretiyle duyurulur. Bu duyuru yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

MADDE 4. — 21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 27 . 7 . 1970 tarih ve 1315 sayılı Kanunla değişik 5 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Erbaş ve erler için muvazzaflık hizmet süresi; Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığında yirmi aydır. Ancak 1076 sayılı Kanun Hükmüne tabi yükümlülerden;

a) Bu yükümlülüklerini anılan kanunun 3 nci maddesine göre istekleri ile erbaş - er olarak yerine getireceklerin hizmet süresi, aynı celp tabii olup yedek subay adayları olarak ayrılanların hizmet süresinin yarısı kadardır.

b) Seçim sonucunda yedek subay adayları olamadıkları için yükümlülüklerini erbaş - er olarak yerine getirecekler ile, makbul bir özürü olmaksızın seçime katılmayanların hizmet süresi ise, (a) bendindeki süreden dört ay fazladır.

Bu hizmetler askerlik şubesinden sevk tarihinden başlar. Belirtilen sürelerden fazla askerlik yapanların fazla hizmetleri, askerlik çağının sonundan iki kat olarak düşülür.

Bu kanunun tespit ettiği esaslar dışında veya muvazzaflık hizmetini yapmadıkça hiçbir fert askerlik çağından çıkarılamaz.

MADDE 5. — 21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 4.4.1929 tarih ve 1413 sayılı Kanunla değişik 77 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 77. — Erbaş ve erlerin izin süreleri yol dahil olmak üzere muvazzaflık hizmetinin her ayı için iki gün olarak hesap edilir ve bu izin süresi muvazzaflık hizmetinden sayılır. Bir yıl içerisinde verilen izin sürelerinin toplamı otuz günü geçemez. Muvazzaflık hizmetini yerine getirmek üzere kıta veya kurumlara katılmış olan erbaş ve erlere acemi eğitimini bitirmedikçe ve cezalılarına ceza süresini tamamladıkça izin verilmez. Yılda otuz günden fazla izin ile acemi eğitimini tamamlamamış bulunan yükümlülerden fevkalade özürleri olduğu anlaşılanlara izin verebilmek hakkı asgari Tugay Komutanlığına (Deniz ve Hava Kuvvetlerinde eşidi) aittir. İzin ve hava de-

(Hükümetin Teklifi)

(Milli Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

ğişimine gönderilecek olan erbaş ve erlerin ne kadar izinli veya hava değişimli olduklarını gösterir kıta komutanlığı veya askeri kurum amirliğince ellerine belge verildiği gibi ayrıca bu husus askerlik şubelerine yazılır ve şubeler de bu gibileri izinli ve hava değişimli defterlerine kaydederler ve süreleri sona erdiğinde kıtalarına sevk olunmalarını sağlarlar.

Acemi eğitimini tamamlayanlara kanuni izinlerinden sayılmak üzere, yol dahil on güne kadar izin verilebilir.

MADDE 6. — 21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun 4 . 4 . 1929 tarih ve 1413 sayılı Kanunla değişik 78 nci maddesine aşığıdaki fıkra eklenmiştir.

«1076 sayılı Kanunun 3 ncü maddesi uyarınca, erbaş - er statüsüne geçirilenlerin alacakları hava değişiminin ancak bir buçuk aya kadar (dahil) olan kısmı muvazzaf hizmetlerinden sayılır.»

MADDE 7. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 6. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu Yürütür.

13 . 10 . 1980

Başbakan

B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.

Z. Baykara

Devlet Bakanı

Prof. Dr. M. N. Özdaş

Dışişleri Bakanı

İ. Türkmen

Ticaret Bakanı

K. Cantürk

Tarım ve Orman Bakanı

Prof. Dr. S. Özbek

Turizm ve Tanıtma Bakanı

İ. Evliyaoğlu

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.

T. Özal

Adalet Bakanı

C. Mentek

Maliye Bakanı

K. Erdem

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı

Prof. Dr. N. Ayanoęlu

Çalışma Bakanı

Prof. Dr. T. Esener

İmar ve İskân Bakanı

Dr. Ş. Tüten

Sosyal Güvenlik Bakanı

S. Şide

Devlet Bakanı

Prof. Dr. İ. Öztrak

Milli Savunma Bakanı

Ü. H. Bayülken

Milli Eğitim Bakanı

H. Saęlam

Gümrük ve Tekel Bakanı

R. Baturalp

Sanayi ve Teknoloji Bakanı

Ş. Kocatopçu

Köy İşleri ve Koop. Bakanı

M. R. Güney

Kültür Bakanı

C. Baban

Devlet Bakanı

M. Özgüneş

İçişleri Bakanı

S. Çetiner

Bayındırlık Bakanı

Dr. T. Önalp

Ulaştırma Bakanı

N. Özgür

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı

S. Bingöl

Gençlik ve Spor Bakanı

V. Özgül